

KAVERIHAASTATTELU

Haastattele luokkakavereita alla olevista kohdista. Kirjaa tukkimiehen kirjanpidolla kyllä ja ei -vastaukset kysymyksien alle. Keskustelkaa myös kysymyksen alla olevista neuvoista. Mikä neuvo on mielestänne tärkein? Mitä ongelmatilanteita olette nähneet, kuulleet tai kokeneet netissä? Miksi netissä kannattaa olla varovainen omien tietojen jakamisessa? Oppilaat voivat vertailla vastauksia ryhmässä.

1. OLETKO JAKANUT OMAN SYNTYMÄPAIKAN JA SYNTYMÄAJAN?

KYLLÄ _____

EN _____

Synttäriionittelujen saaminen netissä ja somessa on kiva juttu, mutta yhdistämällä ihmisen nimen, syntymäpaikan ja syntymäajan on mahdollista päästä käsiksi tietoihin, jotka haluat pitää salaisena.

2. OLETKO KERTONUT OMAN KOTIOSOITTEEN TAI KOULUN, JOTA KÄYT?

KYLLÄ _____

EN _____

Kaikkien nettituttujen ei tarvitse tietää asuinpaikkaasi. On parempi kertoa, missä kaupungissa asuu kuin paljastaa esimerkiksi asuinluetta. Osoitteen julkaisu on ajattelematonta jo pelkästään siksi, että varkaat voivat saada käsiinsä tiedot, kuka missäkin asuu. Älä julkista myöskään koulusi nimeä tai julkaise luokkakuvaa nettiin. Luokkakuvan julkaisu rikkoo tekijänoikeussäännöksiä sekä yksityisyyden suojaa. Siihen tarvitaan kaikkien lupa.

3. OLETKO KERTONUT PUHELINNUMERON NETISSÄ?

KYLLÄ _____

EN _____

Kännykkäkiusaaminen ja -häiriköinti on todella ikävää, joten älä julkaise puhelinnumeroasi verkossa. Se voi joutua väärin käsiin, jos julkaiset sen netissä.

4. OLETKO JAKANUT OMAN SIJAINNIN?

KYLLÄ _____

EN _____

Sosiaalisissa medioissa on mahdollisuus hyödyntää palveluita, jotka kertovat tarkan sijaintisi. On hauskaa seurata, missä kaverit ovat ja antaa kavereille tieto siitä, missä itse liikkuu, mutta kannattaa miettiä, millaisen riskin otat ilmoittaessasi tarkat sijaintitietosi. Keskustele sijaintitiedoista myös vanhempasi kanssa.

5. MITÄ VALOKUVIA TAI VIDEOITA JAAT NETISSÄ?

ITSESTÄ _____

TOISISTA _____

Pohdi tarkkaan, millaisia kuvia tai videoita julkaiset itsestäsi. Pyydä aina julkaisulupa kuville ja videoille, joissa esiintyy muita ihmisiä. Vaikka poistat kuvat koneelta ja netistä, ne voivat palata kummittelemaan. Joku on voinut kopioida ne ja lähettää niitä eteenpäin. Kuvat ja videot voivat säilyä ennalta arvaamattoman ajan palvelimilla, joista niihin voi päästä käsiksi. Julkaise vain sellaisia kuvia ja videoita, jotka kehtaisit näyttää omalle mummollesikin.

6. ONKO PROFIIILISI YKSITYINEN?

KYLLÄ _____

EI _____

Tietojen varastaminen on helppoa, jos omat tiedot on julkisesti saatavilla. Feikkiprofileja tehdään erityisesti julkisuuden henkilöille, mutta myös esimerkiksi kiusaamistarkoituksessa yksityishenkilöille. Suojaa oma profiilisi yksityisyysasetuksista niin, että asetat sen yksityiseksi. Näin sinusta on tarjolla mahdollisimman vähän tietoa ja voit itse päättää ketkä näkevät profiilisi tai voivat ottaa sinuun yhteyttä.

7. MITEN PURAT KIUKKUA TAI JAAT SALAISUUKSIA NETISSÄ?

Sosiaalinen media ei ole hyvä paikka kertoa salaisuuksia, purkaa vihaa, inhoa tai juoruta ihmisistä. Hillitse kiukkusi ja kerro salaisuudet vain luottamuksen arvoisille ihmisille, sillä huomattavasti useampi ihminen lukee päivityksiäsi kuin uskotkaan. Jokainen kantaa vastuun omista sanoistaan ja teoistaan: jos haukut jotakuta, tieto on julkaistua todistusaineistoa sinua vastaan.

8. MITEN KOMMENTOIT NETISSÄ?

Mieti tarkkaan, mitä kommentoit tai kirjoitat nettiin. Kirjoitetut kommentit tai muut asiat voivat jäädä nettiin ikuisesti ja ne voi löytyä sieltä vielä tulevaisuudessakin. Millaisen kuvan haluat itsestäsi antaa?